

βρεχτάδια τά, Λεξ. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. βρεχτός καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -άδι -άδια.

Βρεχτοκούκκια, ὁ ἰδ.

βρεχτάκι τό, Πελοπν. (Μάν.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. βρεχτός καὶ τῆς καταλ. -άκι.

Τεμάχιον ἄρτου, τὸ ὁποῖον τρώγεται, ἀφοῦ ποτισθῇ με λάδι: Δὲν εἶχαμε τίποτε ἄλλο κ' ἐφάαμε βρεχτάκι.

βρεχτάρια τά, Εὐβ. (Αὐλωνάρι. Ὁρ.) Ἡπ. Κέρκ. Κεφαλλ. Λευκ. Μέγαρ. Παξ. κ. ἄ. βριχτάρια Στερελλ. (Αἰτωλ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. βρεχτός καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -άρι -άρια.

1) Βρεχτοκούκκια, ὁ ἰδ., ἐνθ' ἄν. 2) Φασόλια βρασμένα, τὰ ὁποῖα τρώγονται στεγνά Στερελλ. (Αἰτωλ.)

βρεχτᾶτος ἐπίθ. Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. βρεχτός καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ᾶτος.

Ὁ καταστάς μαλακὸς διὰ τῆς παραμονῆς ἐπὶ χρόνον τινὰ εἰς ὕδωρ: Κουτὰ βρεχτᾶτα. Πβ. βρεχτοκούκκια.

βρέχτης ὁ, Πελοπν. (Μάν.)—Λεξ. Δημητρ. Τήν.—Λεξ. Βλαστ. 319.

Ἐκ τοῦ ρ. βρέχω.

1) Ὁ βρέχων Λεξ. Δημητρ.: Γνωμ. Γενάρης χιονιστής, Φλεβάρης βρέχτης. 2) Ὑδρορρόη στέγης Πελοπν. (Μάν.) Τήν.—Λεξ. Βλαστ.: Παιροιμ. Οὔτε βορρὰς με φύσησε οὔτε βρέχτης μ' ἐβρεξε (οὐδὲν κακὸν ὑπέστην) Τήν.

3) Μικρὸς πρόχους τῶν σιδηρουργῶν, με τὸν ὁποῖον καταβρέχουν πυρακτωμένον σίδηρον διὰ νὰ ψυγῇ ἢ εἰπουν ὕδωρ εἰς τὴν πυρὰν διὰ νὰ μετριασθῇ ἢ νὰ σβῆσῃ Λεξ. Δημητρ.

βρεχτοκούκκια τά, σύνθηθ. βριχτοκούκκια βόρ. ιδιώμ. βρεχτοκούτσα πολλαχ. βρεχτοκούτσα Πάρ. (Λεῦκ.) βριχτοκούτσα Κυδων. Λέσβ. βουρτοκούτσα Λέσβ. βαθροκούτσα Κυδων. φτουκούκκια Σαμοθρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. βρεχτός καὶ τοῦ οὐσ. κουκκιά.

Κουκκιά τὰ ὁποῖα διαβρέχονται πολλὴν ὥραν διὰ νὰ καταστοῦν μαλακά, τρώγονται δὲ συνήθως τὰς νηστισίμους ἡμέρας τῆς Μ.Τεσσαρακοστῆς. Συνών. βραστοκούκκια, βρεχτάδια, βρεχτάρια.

βρεχτοκουκκιάζω ἀμάρι. βριχτοκ'κκιάζον Ἰμβρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βρεχτοκούκκια.

Βάλλω κουκκιά εἰς τὸ νερὸν διὰ νὰ μαλακώσουν, ὥστε νὰ τρώγονται ὠμά.

βρεχτός ἐπίθ. πολλαχ. βριχτός πολλαχ. βορ. ιδιωμ. βρετὲ Τσακων.

Ἐκ τοῦ μεσν. ἐπιθ. βρεκτός.

1) Βρεγμένος, μαλακὸς πολλαχ. καὶ Τσακων.: Βρεχτὸ ψωμί. Βρεχτὰ κουκκιά (συνών. βρεχτοκούκκια) πολλαχ.

2) Πληθ. βρεχτὰ οὐσ., γλύκισμα παρασκευαζόμενον τὴν παραμονὴν τοῦ νέου ἔτους ἐκ σίτου διαβρεχομένου πολλὰς κατὰ συνέχειαν ἡμέρας μέχρι βλαστήσεως, σταφίδων, μέλιτος καὶ ἄλλων ἀρτυμάτων Μεγίστ.

βρεχτούρα ἡ, Ἀθῆν. Ἡπ. Θράκ. (Σκοπ.) Μέγαρ. Μῆλ. Μύκ. Ναύστ. Πελοπν. (Ἀργ. Ἀρκαδ. Μάν.) Σκῦρ. Σῦρ. κ. ἄ.—Λεξ. Αἰν. Βλαστ. Δημητρ. βρεχτούρα Κάρπ. βριχτούρα Εὐβ. (Στρόπον.) Ἡπ. Θράκ. (Μάδυτ.) Σάμ. Στερελλ. (Αἰτωλ. Εὐρυταν.) κ. ἄ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. βρεχτός καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ούρα.

1) Ὅργανον τῶν σιδηρουργῶν, συνήθως θύσανος εἰς τὸ ἄκρον ράβδου, με τὸ ὁποῖον καταβρέχουν τοὺς ἄνθρακας τῆς καμίνου διὰ νὰ μετριασούν τὴν καυσὶν καὶ νὰ μὴ καταναλίσκωνται οὗτοι ταχέως Ἡπ. Θράκ. (Σκοπ.) Μέγαρ. Μύκ. Πελοπν. (Ἀργ. Ἀρκαδ. Μάν.) Σάμ. Στερελλ. (Αἰτωλ. Εὐρυταν.) Σῦρ. κ. ἄ.—Λεξ. Αἰν.: Παιροιμ. φρ. Καλὴ βρεχτούρα ἔχει ὁ δεῖνα (εἰρων. ἐπὶ πωγωνοφόρου) Σκοπ. Τὸ παιδί μοιάζει κατὰ τὴ βρεχτούρα (ἐπὶ μελαχρινοῦ παιδίου ὁμοιάζοντος τοὺς γονεῖς) Μάν. Θεέ μου, φύλαγέ με ἀπὸ τ' ἄδικα κὶ ἀπὸ τοῦ Γύφτου τὴ βρεχτούρα! (ἐπὶ ὀχληρᾶς καὶ ἐπιπόνου ἐργασίας) αὐτόθ. || Παιροιμ. Κυνηγοῦν ὅλοι τὸ λύκο, τὸν κυνηγάει κὶ ὁ Γύφτος με τὴ βρεχτούρα του, τ' ἀμόνι τοῦ φαγε; (ἐπὶ τοῦ θέλοντος νὰ ἐκδικηθῇ τινὰ ἄνευ λόγου) Ἀργ. Συνών. βρεχτούρι.

2) Τὸ ράντιστρον τοῦ ἀγιασμοῦ, τὸ ὁποῖον συνήθως εἶναι κλῶνος βασιλικοῦ Ἀθῆν. Ἡπ. Θράκ. (Μάδυτ.) Κάρπ. Μῆλ. Σκῦρ. κ. ἄ.—Λεξ. Αἰν. Βλαστ.: Ἄσμ.

Φεύγετε νὰ φεύγωμε, | γιὰτ' ἦρθε ὁ διαβολόπαππας με τὴν ἀγαστούρα του | καὶ με τὴ βρεχτούρα του (οὕτω πιστεύεται ὅτι λέγουν οἱ καλικάντζαροι φεύγοντες ἀπὸ τὰς οἰκίας τὴν ἑορτὴν τῶν Φώτων. Πβ. ΝΠολίτ. Παραδ. 1, 337 καὶ 2, 1304-8) Μῆλ. Συνών. ἀγαστήρα.

3) Φιάλη κλειστὴ φέρουσα ὅπας εἰς τὸ στόμιον χρησιμεύουσα ὡς ραντιστήριον ἀρωματωδῶν ὑγρῶν Λεξ. Δημητρ.: Βρεχτούρα γιὰ ροδόσταμο. β) Διάβροχος ὑπὸ τῆς βροχῆς θάμνος Εὐβ. (Στρόπον.) 4) Βυτίον πληρὸς ὕδατος, εἰς τὸ ὁποῖον βάπτονται τὰ πυρακτωμένα σίδηρα τοῦ σιδηρουργοῦ Ναύστ.

βρεχτούρι τό, Ρόδ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βρεχτούρα.

Βρεχτούρα 1, ὁ ἰδ.

βρέχω κοιν. καὶ Καππ. Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Κρώμν. Οἶν. Ὁφ. Τραπ. Χαλδ.) βρέχ-χω Χίος (Πυργ.) βρέχων βόρ. ιδιώμ. καὶ Τσακων. βέεχων Σαμοθρ. βρέχων Καππ. Προπ. (Κύζ.) βράχω Πόντ. (Κερασ. κ. ἄ.) ἰβρέχω Κύπρ. Μεγίστ. γ' ἐνικ. πρόσωπ. βρέχει Ἀπουλ. Καλαβρ. ἰβρέχει Ἀπουλ. Παθ. βρέχουμαι Πόντ. (Ὁφ. Τραπ.) βρέχομαι Πόντ. (Οἶν.) βρέχουμαι Πόντ. (Κερασ. Τραπ. Χαλδ.) βράχουμαι Πόντ. (Κερασ. Χαλδ.) βροχειοῦμαι ΣΖαμπελ. Ἄσμ. δημοτ. 666 βροχειῶμαι Πελοπν. βρουχειῶμι Στερελλ. (Φθιώτ.) βρουχίζουμι Θράκ. (Αἰν.) Ἀπαρ. βραδῆναι Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.) βραδῆν' Πόντ. (Κερασ.) β' πληθ. πρόσωπ. βραδῆντε Πόντ. (Ὁφ.) Μετοχ. βρεγμένος κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Τραπ. Χαλδ.) βρεμένος κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ.) βριμένους βόρ. ιδιώμ. βρεχ-μένος Πόντ. (Κερασ.) βριχμένους Μακεδ. βραγμένος Πόντ. (Κερασ. Οἶν. Τραπ. Χαλδ.) βραχμένος Πόντ. (Κερασ. Τραπ.) βραμένος Πόντ. (Κερασ.) βρεχόμενος σύνθηθ. βριχόμενους βόρ. ιδιώμ. βρεχάμενος σύνθηθ. βριχάμινους βόρ. ιδιώμ.

Τὸ ἀρχ. βρέχω. Ὁ τύπ. Πόντ. βράχω κατ' ἀναλογικὴν ἐπίδρασιν τοῦ αὐτόθι ἀορ. ἐβράχα. Περί τοῦ κλιτοῦ τύπ. βραδῆντε τοῦ ἀπαρ. ἰδ. ἈνθΠαπαδόπ. ἐν Ἀθηνᾶ 45 (1933) 45 κέξ. Περί τοῦ σχηματισμοῦ τῶν μετοχ. βρεχόμενος καὶ βρεχάμενος ἰδ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 1, 13-17.

Α) Ἐνεργ. 1) Ὑγραίνω τι δι' ὕδατος ἢ ἄλλου ὑγροῦ, διαβρέχω κοιν. καὶ Καππ. Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ.

Κοτύωρ. Κρώμν. Οίν. *Οφ. Τραπ. Χαλδ.) Τσακων.: Τὰ βρέχω τὰ μαλλιά μου γιὰ νὰ στρώσουν. Βρέχω τὰ χέρια μου. Βρέχω τὴ σκούπα γιὰ νὰ μὴ σηκωθῇ σκόνι. Τὸν ἔβρεξε μὲ ροδόσταμα. Βράχηκα ὡς τὸ κόκκαλο (ἐγίνα διάβροχος). Βρεμένος ὡς τὸ κόκκαλο κοιν. Τὸ μωρὸν ἔβρεξε τὰ λώματ' ἄθε (τὰ ροῦχά του) Τραπ. Χαλδ. Οὐ βρέδεται τὸ τδιφάλι μ' (δὲν βρέχεται τὸ κεφάλι μου) *Οφ. Νὰ εἶδετε σταθῆντε ἐπάν' ἔς σὸ ρόδομο, εἶδετε βραδῆντε (ἂν εἶχετε σταθῇ ἐπάνω εἰς τὸν δρόμον, θὰ εἶχατε βραχῇ) αὐτόθ. || Φρ. Νὰ τὰ βρέξωμε ἢ θὰ τὰ βρέξωμε (ἐνν. τὰ καινούργια σου ροῦχα, ὑποδήματα κττ., δηλ. νὰ μᾶς κεράσῃς διὰ νὰ σοῦ εὐχηθῶμεν νὰ τὰ παλαιώσῃς μὲ ὑγείαν) κοιν. *Εβρεξα τὸ στόμα μου ἢ τὴ γλῶσσα μου (ἐπία ἐλάχιστόν τι) πολλαχ. Βρέχου τὰ ροῦχα (πλύνω αὐτὰ μὲ ψυχρὸ νερό) Σάμ. || Παροιμ. φρ. *Αν δὲ βρέξῃς πόδια, δὲν τρώς ψάρι (τ' ἀγαθὰ διὰ κόπου ἀποκτινῶνται). || Αἰνιγμ.

*Εχω ἕναν σανιδόπον, | κεῖται ἀπέσ' ἔς ἕναν νερόπον, πάντα βρέδεται καὶ κάμμιαν *κὶ σέπεται

(ἔχω ἕνα σανιδάκι, κεῖται μέσα εἰς ἕνα νεράκι, πάντοτε βρέχεται καὶ ποτὲ δὲν σήπεται, ἢ γλῶσσα) Κερασ. Συνών. ἀποβρέχω 1. β) Οὐρῶ σύνηθ.: *Εβρεξε τὸ μωρὸ τὸ στρώμα του. Καὶ παθ. βρέχομαι, οὐρῶ καθ' ὕπνον εἰς τὸ στρώμα σύνηθ.: Βρέχεται κάποτε τὸ παιδί. 2) Πέμπω, ρίπτω βροχὴν κοιν. καὶ Καππ. Πόντ. (*Αμιο. Κερασ. Κοτύωρ. Οίν. *Οφ. Τραπ. Χαλδ.) Τσακων.: Βρέχει ὁ Θεὸς - ὁ οὐρανὸς κοιν. *Εὼ σ' ἔχω, Θεέ μου, πῶς θὰ βρέξῃς Νάξ. (*Απύρανθ.) || Παροιμ. Πέντε μέρες βρέδει ὁ Θεὸς κ' ἔξι τὸ παλαιόσπιτο (ἐπὶ σαθρᾷ οἰκίᾳ, τῆς ὁποίας διαρρέει ἡ στέγη) πολλαχ. || Γνωμ. Μάρτις βρέχει; ποτὲ μὴν πάψη (ὅτι ἡ κατὰ Μάρτιον πίπτουσα βροχὴ εἶναι πολὺν εὐεργετικὴ διὰ τὴν γεωργίαν) *Ηπ.

*Αν βρέξ' ὁ Μάρτις δυὸ νερὰ κὶ *Απρίλις ἄλλο ἕνα, χαρὰ ἔς ἐκείνον τὸ ζευγὰ ποῦ *χει πολλὰ σπαρμένα πολλαχ.

Ντό ἔβρεξεν ὁ οὐρανὸν ἢ γῆ νὰ μὴ *κ' ἐδέχτεν; (τί ἔβρεξεν ὁ οὐρανὸς ποῦ νὰ μὴ τὸ δεχθῇ ἢ γῆ; *Επὶ τοῦ ἀναγκαστικῶς ὑποκύπτοντος εἰς τὰς διαταγὰς ἰσχυροτέρου ἢ ἀγογγύστως ὑφισταμένου τὰς ἐπιπλήξεις του καὶ γενικώτερον τοῦ ὑπομένουτος τὰς ἀτυχίας τῆς μοίρας) Τραπ. || *Ἄσμ.

Βρέχουν χιονίζον τὰ βουνὰ κ' οἱ κάμποι χαλαζώνουν κ' ἢ θάλασσα ταραζῖτι κ' ἢ γῆς ἀνατρουμάζει Μακεδ.

Συνήθεια τό *χουν τὰ βουνὰ νὰ βρέχουν νὰ χιονίζουν Πελοπν.

Βρέδ' ἢ βρεδῇ, *κὶ βρέχουμαι, διψῶ, νερὸν *κὶ πίνω, κορ' τζόπον, ἀσ' σὰ δερᾷ σου φαρμάκ' νὰ δῖς με πίνω (βρέχει ἢ βροχῇ, δὲν βρέχομαι, διψῶ, νερὸ δὲν πίνω, κοριτσάκι, ἀπὸ τὰ χέρια σου φαρμάκι νὰ μοῦ δώσῃς τὸ πίνω) Χαλδ.

*Ο Θεὸν ἔστειλεν τὴ βρεδὴν καὶ βρέδει τουρκοπούλλᾱ (ὁ Θεὸς ἐσταμάτησε τὴν βροχὴν καὶ βρέχει Τούρκους, δηλ. ἀντὶ βροχῆς ἐμφανίζει ἀμετρήτους Τούρκους) Τραπ. *Η σημ. καὶ μεταγν. Πβ. Π.Δ. (Γέν. 2, 5) «οὐκ ἔβρεξεν ὁ Θεὸς ἐπὶ τὴν γῆν», αὐτόθ. 19, 24 «Κύριος ἔβρεξεν ἐπὶ Σόδομα καὶ Γόμορρα θεῖον», Ψαλμ. 77, 27 «ἔβρεξεν ἐπ' αὐτοὺς ὥσει χοῦν σάρκας καὶ ὥσει ἄμμον θαλασσῶν πετεινὰ πτερωτά». β) Παθ. πίπτει ἐπ' ἐμὲ βροχῇ, δέχομαι βροχὴν Πελοπν. Στερελλ. (Αἰτωλ.) κ. ἀ.: *Ἄσμ.

Τὶ ἔχουν τῆς Μάνης τὰ βουνὰ καὶ στέκουν βουρκομένα; δίχως χιονιὰ χιονίζονται, δίχως βροχὲς βροχεῖονται Πελοπν. γ) *Απροσ. πίπτει βροχὴ κοιν. καὶ *Απουλ.

Καλαβρ. Καππ. Πόντ. (*Αμιο. Κερασ. Κοτύωρ. Οίν. *Οφ. Τραπ. Χαλδ.) Τσακων.: *Εχει καιρὸ νὰ βρέξῃ. *Αρχισ νὰ βρέξῃ. Χτὲς ὅλη μέρα ἔβρεχε κοιν. Σὰν ἱμπρέπει *ἐν ἱβρέχει Μεγίστ. Βρέδ' καὶ στέκ' (ἤρχισε νὰ βρέξῃ) Χαλδ. || Φρ. Βρέχει μὲ τὸ ἀσκι - μὲ τὸ κανάτι - μὲ τὸ τουλούμι - μὲ τὴ στάμνα (βρέχει κρουνηδόν, ραγδαίως) κοιν. *Οχι, μόνε βρέχει (ἀπάντησις εἰς τὸν ἀρνούμενόν τι διὰ τῆς λέξεως ὄχι, τὸ ὁποῖον ὁ λέγων θεωρεῖ βέβαιον) Αἰγιν. Βρέξῃ χιονίσση (εἰς πᾶσαν περίστασιν) Κρήτ. || Παροιμ. φρ. Τὸν ἔχουν μὴ στάξῃ καὶ μὴ βρέξῃ (τὸν περιποιῶνται πολὺ. Περὶ τῆς φρ. ἰδ. *Ανθ. Παπαδόπ. ἐν Λεξικογραφ. Δελτ. 4 (1948) σ. 107). *Ο,τι βρέξῃ ἄς κατεβάσῃ (λέγεται ὑπὸ τοῦ ἀδιαφοροῦντος διὰ τὰ ἐπακόλουθα τῆς πράξεώς του) κοιν. || Παροιμ.

*Οταν ἔπρεπε δὲν ἔβρεχε καὶ τὸ Μάι δροσολόγα (ἐπὶ τοῦ ἀκαίρως συμβαίνοντος) κοιν. *Η σημ. καὶ μεταγν. Πβ. Κ.Δ. (*Ιακ. ἐπιστ. 5, 17) «προσευχῇ προσηύξατο τοῦ μὴ βρέξαι καὶ οὐκ ἔβρεξεν ἐπὶ τῆς γῆς ἐνιαυτοὺς τρεῖς καὶ μῆνας ἕξ». Κατ' ἐπέκτασιν καὶ ἐπὶ ἄλλων ὑγρῶν *Ηπ. κ. ἀ.: Παροιμ. φρ. Λέει βρέχει, κάστανα χιονίζει (ἐπὶ τοῦ ὅλως ἀμερίμνου) *Ηπ. 3) Μεταφ. καταφέρω τι κατὰ τινος, ἐπὶ πληγμάτων καταφερομένων ὡς ραγδαία βροχὴ σύνηθ.: Δὲν ἀργῶ νὰ σοῦ τοῖς βρέξω (ἐνν. τοῖς γροθῆξ - ξυλῆξ - χαστουκῆξ κττ.) Τοῦ τοῖς ἔβρεξε.

Β) Παθ. Δ) Μεθύσκομαι Μακεδ. (Χαλκιδ.) Ρόδ. Σάμ. κ. ἀ.: Βράχ' καν γιὰ καλὰ κὶ δὲν ξέρ' ν τί τ'ς γέννι Χαλκιδ. *Η σημ. καὶ ἀρχ. Πβ. Εὐριπ. *Ηλέτρ. 326 «μέθη βρεχθεῖς» καὶ *Αθῆν. 1, 23 a - b «εἴρηται τὸ βρέχειν καὶ ἐπὶ τοῦ πίνειν... δεῖ φαγόντας δαψιλῶς βρέχειν... Σίκων ἐγὼ βεβρεγμένος ἦκα καὶ κεκωθωνισμένος... πέπωκας οὗτος; — πέπωκ' ἐγὼ» (περὶ τῆς μετοχ. βρεμένος ἰδ. κατωτ.) Πβ. καὶ ἀρχ. διάβροχος. II) Ζημιώνομαι Νάξ. (*Απύρανθ.): Μὲ τὸ ταξιδάκι εὐτὸ βράχηκε *γὰ καλὰ.

Μετοχ. Α) Κυριολ. 1) *Υγρός, βρεγμένος κοιν.: Βρεμένο ροῦχο - στρώμα κττ. κοιν. || Φρ. Βρεμένο τὸ θέλει τὸ παξιμάδι (ἐπὶ τοῦ ἀναμένουτος τὰ πάντα εἰτοιμα παρὰ τῶν ἄλλων). Σὰ βρεμένη γάττα (ἐπὶ τοῦ κατησχυμένου καὶ περιφόβου ἐν συναισθήσει τοῦ σφάλματός του). Πῆρε τὰ βρεμένα του καὶ πάει ἢ ἔφυγε καὶ ἀπλῶς πῆρε τὰ βρεμένα του (ἔφυγε κατησχυμένος) σύνηθ. Τοῦ βρεγμένου τί νὰ τοῦ κἀνῃ ἢ βροχῇ; (ἐπὶ ἐκείνου ὁ ὁποῖος εἶναι τόσον πολὺ ἐξοικειωμένος εἰς τὴν δυστυχίαν, ὥστε δὲν τοῦ κάμνουν ἐντύπωσιν νέα ἀτυχήματα) πολλαχ. Πέδε ἔς τὸ βρεμένο κ' ἔξε ἔς τ' ἄβροχο (ἐπὶ ἀδιαφορίας) Νάξ. (*Απύρανθ.) Νὰ σ' ἀλατίσου μὲ τὸν βρεγμένον τοῦ ἄλας κὶ μὲ τὸν ἀτσάκ' στον τοῦ πιτέρ' (εἰρων. πρὸς μωρὸν μὴ γνωρίζοντα τί κάμνει) Θράκ. (*Αδριανούπ.) || *Ἄσμ.

Σκοτῶθαν δράκοι *Ελλενοι μύριοι μυριάδες, οἱ μαῦροι ἐχλιμίτζαν ἔς τὰ αἵματα βραγμένοι

Τραπ. 2) *Ο βρεχόμενος ὑπὸ βροχῆς Κρήτ. κ. ἀ. — (Νεοελλ. *Ανάλ. Παρνασσ. 1, 176): Βρεχάμενος ἐπῆγα Κρήτ. || *Ἄσμ.

*Απ' τὸ Θεὸ βρεχάμενοι κὶ ἀπὸ τὰ κεραμίδια (Νεοελλ. *Ανάλ. Παρνασσ. ἐνθ' ἀν.) 3) *Ο ἐκ τῆς βροχῆς προερχόμενος, ὑέτιος πολλαχ.: Βρεχούμενο ἢ βρεχάμενο νερό. Συνών. βροχῆςος, βρόχινος. 4) Βροχερός, υετώδης σύνηθ.: *Ανοιξὶ βρεχάμενη Κέρκ. κ. ἀ. || Γνωμ. Χαρὰ ἔς τὰ Γέννα τὰ στεγνά, τὰ Φῶτα χιονισμένα καὶ τὴ Λαμπρὴ βρεχούμενη, τ' ἀμπάρδα γεμισμένα (εἶναι σημεῖον εὐφορίας, ἂν παρέλθουν ἄνευ βροχῆς τὰ Χριστούγεννα, μὲ χιόνια τὰ Φῶτα καὶ μὲ βροχὴ τὸ Πάσχα) σύνηθ.

Β) Μεταφ. 1) Μεθυμένος, οἶνω διάβροχος σύνηθ.: Πάλι βρεμένος εἶναι ὁ δεῖνα. 2) *Ανόητος, τρελλὸς Κύπρ.

Γ) Οὐδ. πληθ. οὐσ. 1) Τὰ ὕφαλα μέρη τοῦ πλοίου σύνθηθ. : Τὸ καράβι τρύπησε 'ς τὰ βρεχάμενα. 2) Μεταφ. μέρος καίριον, ἐπικίνδυνον, ἐπισηπάλες Μεγίστ. : Φρ. Χτυπᾷ 'ς τὰ βρεχάμενα (λέγει λόγους προσβάλλοντας τὴν τιμὴν).

βρι μόρ. Πόντ. (Οἶν.)

Λέξις πεποιημένη.

Τὸ μόριον λέγεται πρὸς δήλωσιν χαμηλῆς ὁμιλίας : Φρ. βρι βρι λέει (ἐπὶ τοῦ χαμηλοφώνως καὶ διαρκῶς φλυαροῦντος).

βρίζα ἡ, σύνθηθ.

Τὸ μεταγν. οὐσ. βρίζα.

Τὸ φυτὸν βρίζα ἡ σιτηρὰ (secale cereale) τῆς τάξεως τῶν ἀγρωστωδῶν (graminaceae). Πληθ. Βρίζες τοπων. Μακεδ. Στερελλ. (Καλοσκοπ.)

[* *]

βριζάλα ἡ, *Ηπ.

*Εκ τοῦ οὐσ. βρίζα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -άλα. Τὸ ἄχυρον τῆς βρίζης.

βριζάλευρο τό, σύνθηθ.

*Εκ τῶν οὐσ. βρίζα καὶ ἄλευρο.

*Αλευρον βρίζης.

βριζαμζά ἡ, *Ηπ. Μακεδ. βριζαμζά Μακεδ. (Βλάστ.)

*Εκ τῶν οὐσ. βρίζα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -αμζά.

*Ο μετὰ τὸν θερισμὸν τῆς βρίζης ἀπομένων κάλαμος αὐτῆς. Συνών. βριζιά, βριζοκαλαμζά.

βριζάχυρο τό, ΠΓεννάδ. 163.

*Εκ τῶν οὐσ. βρίζα καὶ ἄχυρο.

Τὸ ἄχυρον τῆς βρίζης.

βριζζά ἡ, Εὐβ.

*Εκ τοῦ οὐσ. βρίζα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ζά.

1) Βριζαμζά, δ ἰδ. 2) *Αγρὸς ποῦ ἦτο σπαρμένος με βρίζαν. Πληθ. Βριζζές καὶ τοπων. Εὐβ. (Ψαχν.)

βρίζινος ἐπίθ. *Ηπ. βρίζ'ινους *Ηπ. Θράκ. (Αἰν.)

*Εκ τοῦ οὐσ. βρίζα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ινος.

*Ο ἐκ βρίζης παρεσκευασμένος : Βρίζινο καρβέλι - ψωμί *Ηπ. Βρίζ'να μακαρόνια Αἰν.

βριζίστρα ἡ, Θράκ. (Μάλαρα.)

*Εκ τοῦ οὐσ. βρίζα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίστρα.

*Ο μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ καρποῦ ἀπομένων σπαρμένος κάλαμος τῆς βρίζης.

βριζοκάθαρο τό, *Ηπ. (Χιμάρ.)

*Εκ τοῦ οὐσ. βρίζα καὶ τοῦ ἐπίθ. καθαρός.

Μεῖγμα βρίζης καὶ σίτου. Συνών. βριζόσταρο.

βριζοκαλαμζά ἡ, *Ηπ. βριζοκαλαμζά *Ηπ. Μακεδ.

*Εκ τῶν οὐσ. βρίζα καὶ καλαμζά.

Βριζαμζά, δ ἰδ.

βριζόσταρο τό, *Ηπ. βριζόσταρον *Ηπ. (Ζυγόρ.)

*Εκ τῶν οὐσ. βρίζα καὶ σιτάρι.

Βριζοκάθαρο, δ ἰδ.

βριζόψωμο τό, *Ηπ. βριζόψωμον *Ηπ. (Ζαγόρ.)

*Εκ τῶν οὐσ. βρίζα καὶ ψωμί.

*Αρτος ἐκ βρίζης.

βρίζω (I) Κύπρ. βρίζ-σω Κύπρ. φρίζ-σω Κύπρ.

Τὸ ἀρχ. βρίζω = εἶμαι νυσταλέος, νυστάζω, ἀδρανῶ, ἀπρακτῶ.

1) Κοιμῶμαι : *Ἀσμ.

*Πὸ τὸ στενόν σου νὰ διαβῶ τῶαί μίαν φωνήν νὰ ρίξω, εἰς τὰ βυζούδια σου τὰ θυρὰ σὰν τὸν λαὸν νὰ βρίζω.

2) Μένω ἄφωνος, οἰγῶ, σιωπῶ : *Εβριξεν τὸ ἔφυνεν. Βρίξε, λαλῶ σου ! Βρίξε, κακὸν χρόνον νὰ ᾄδης ! 3) *Εκ-πλήσσομαι : *Εβριξα σὰν τ' ἄκουσα.

βρίζω (II), ὑβρίζω Πόντ. (Κερασ. Τραπ. Χαλδ.) ὀβρίζω Πελοπν. (Μάν.) ὀβρίζου Εὐβ. (Κονίστρ. *Ορ.) βρίζω κοιν. καὶ *Απουλ. Καπ. (*Αραβάν.) Πόντ. (Οἶν.) βρίζ-ζω Καλαβρ. (Μπόβ.) βρίτζω Σύμ. βρίζουν βόρ. ἰδιώμ. καὶ Τσακων. βρίν-νον Λυκ. (Λιβύσσ.) βίζου Σαμοθρ. βρέζου Μακεδ. *Αόρ. ἔβριξα πολλαχ.

Τὸ μεσν. βρίζω, δ ἐκ τοῦ ἀρχ. ὑβρίζω. Πβ. Περί γέρ. στ. 96 (ἐκδ. Wagner σ. 109) «καὶ στέκει με τὸν σκόντουφλον, βρίζει τὴν φαμελιάν της». *Ο τύπ. ὀβρίζω ἐκ τοῦ ἐν συνεκφορᾷ ἀορ. μδβρισε, σδβρισα.

*Αποτείνω πρὸς τινα αἰσχροῦς λέξεις καὶ φράσεις, λοιδορῶ ἐνθ' ἑαυτῶν : Τὸν βρίζει κ' ἐκεῖνος δὲν κοιτάει νὰ τοῦ πῇ τίποτε κοιν. Μὴ με βρίσης νὰ μὴ βριστῆς Κάρπ. Καὶ μέσ. ἀλληλοπ. : Λές καὶ εἶναι χαμάληδες ποῦ βρίζονται τόσο ἄσκημα. Βριστήκανε καλὰ καλὰ καὶ κατόπι τσακωθήκανε 'ς τὰ γυρά. Συνών. ἀποτιμῶ 2, ἀτιμάζω 3, ἀτιμώνω 1, βάζω (I) 2 γ.

βριζωβολῶ Λεξ. Δημητρ. (λ. βριζοβολῶ).

*Εκ τοῦ ρ. βρίζω καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -βολῶ. Διὰ τὴν σύνθεσιν πβ. ἀστραφτωβολῶ, ἀφτωβολῶ κττ.

*Υβρίζω πολὺ ἢ συνεχῶς. Συνών. βριζωκοπῶ, βριζωλογῶ.

βριζωκοπῶ ΓΧατζιδ. ἐν *Αθηνᾷ 22 (1910) 246.

*Εκ τοῦ ρ. βρίζω καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -κοπῶ. Βριζωβολῶ, δ ἰδ.

βριζωλογῶ ΔΚαμπούρογλ. Τρισεύγ. 99.

*Εκ τοῦ ρ. βρίζω καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -λογῶ. Βριζωβολῶ, δ ἰδ. : Βριζωλογοῦνται συναμεταξύ τους γκατί νὰ τὰ παίρῃ ὁ ἕνας κὶ ὁ ἄλλος.

βριζώνι τό, Λεξ. Αἰν. βριζών' Θεσσ. Στερελλ. (Εὐρυταν.) κ. ἄ. βριζώμ' Στερελλ. (Αἰτωλ. *Αρτοτ.) βουρζώμ' Θεσσ.

*Εκ τοῦ οὐσ. βρίζα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ώνι. Σάκκος δικτυωτὸς πλεκτὸς ἐκ σχοινίου χρησιμοποιοῦμενος συνήθως διὰ τὴν μεταφορὰν ἀχύρων (τῆς βρίζης κυρίως).

βρίθος τό, Κύπρ. βρίχος Κύπρ.

Τὸ ἀρχ. οὐσ. βρίθος = βάρος, φόρτος.

Κρότος : *Επεσε χαλάζι πολὺ, ἀκούετο τὸ βρίθος του ἐκεῖ ποῦ ἔκαμνα τὸ χωράφι μου. Συνών. βρόμος.

βρίκα ἡ, Πόντ. (Οἶν.)

*Εκ τοῦ μορ. βρίκι.

Μετων. ἄνθρωπος φλύαρος, λάλος (γένους κοινού).

βρικάζω *Ηπ. Κέρκ. Παξ.

*Εκ πεποιημένου μορίου τινὸς βρίκ θρηνον καὶ ὀλο-λυγμὸν δηλοῦντος. Πβ. βρίκα καὶ βρίκι.

Κλαίω, θρηνῶ, ὀλολύζω.

βρίκασμα τό, *Ηπ. Παξ.

*Εκ τοῦ ρ. βρικάζω.

Θρηνος, κλαυθμός. Συνών. βρικασμός.

